

Mestna občina
Ljubljana

Mestni svet

Samostojna svetnica ZL
Nataša Sukič

Krekov trg 10
1000 Ljubljana
telefon: 01 306 45
faks: 01 306 45 19
natas.sukic@ljubi;
www.ljubljana.si

Mestna občina
Ljubljana

Mestni svet

Številka: 03200-14/2016-1
Datum: 27. 9. 2016

Prejeto:	27 -09- 2016	Sig. z.:	29000
Številka zadeve:	03200-14 2016-1	Pril.:	
		Vredn.:	

Mestna občina Ljubljana
Mestni svet

ZADEVA: Predlog za obravnavo na seji Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana

PRIPRAVIL: Samostojna svetnica ZL
Nataša Sukič

NASLOV: Predlog Sklepa o razglasitvi Mestne občine Ljubljana za območje brez trgovinsko-investicijskih sporazumov TTIP, CETA in TiSA

POROČEVALKA: Samostojna svetnica ZL
Nataša Sukič

**PRISTOJNO
DELOVNO TELO:** Določi župan

PREDLOG SKLEPA:

Mestni svet Mestne občine Ljubljana sprejme predlog Sklepa o razglasitvi Mestne občine Ljubljana za območje brez trgovinsko-investicijskih sporazumov TTIP, CETA in TiSA

Samostojna svetnica ZL
Nataša Sukič

Priloga:

- Predlog Sklepa o razglasitvi Mestne občine Ljubljana za območje brez trgovinsko-investicijskih sporazumov TTIP, CETA in TiSA

Na podlagi 27. člena Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 24/16 – uradno prečiščeno besedilo) je Mestni svet Mestne občine Ljubljana na ..... seji..... sprejel

S K L E P

**o razglasitvi Mestne občine Ljubljana za območje
brez trgovinsko-investicijskih sporazumov TTIP, CETA in TiSA**

1. Mestna občina Ljubljana ugotavlja, da so trgovinsko-investicijskih sporazumi TTIP, CETA in TiSA škodljivi za socialne, delavske, ekološke in prehranske standarde ter razglasa občino za območje brez trgovinsko-investicijskih sporazumov TTIP, CETA in TiSA.
2. Mestna občina Ljubljana bo aktivno nasprotovala sprejetju trgovinsko-investicijskih sporazumov TTIP, CETA in TiSA prek sredstev javnega obveščanja in prek vseh pravnih sredstev, ki jih ima na voljo.

Številka:

Ljubljana, dne

Župan
Mestne občine Ljubljana
Zoran Janković

Obrazložitev

sprejema Sklepa o razglasitvi o razglasitvi Mestne občine Ljubljana za območje brez trgovinsko-investicijskih sporazumov TTIP, CETA in TiSA

1. Pravni temelj

Pravna podlaga za sprejem predlagane izjave je Statut Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 24/16), ki v 27. členu med drugim določa pristojnost Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: mestni svet), da sprejema poleg statuta, tudi odloke ter druge akte Mestne občine Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: MOL).

2. Razlogi in cilji, zaradi katerih je akt potreben

Tajni trgovinsko-investicijski sporazumi med Evropsko unijo in ZDA (TTIP), EU in Kanado (CETA), ter večstranski sporazum o storitvah (TiSA) predstavljajo grožnjo demokraciji, delovnim mestom, suverenosti držav in lokalni samoupravi. Prav tako bodo znižali ekološke, delavske, socialne in prehranske standarde.

3. Ocena stanja

Zakaj so škodljivi?

Sporazumi TTIP, CETA in TiSA se pripravljajo popolnoma netransparentno in brez spoštovanja minimalnih demokratičnih standardov. Študije so pokazale, da domnevne gospodarske rasti, ki naj bi jo sporazumi prinašali, ne bo, nekatere simulacije pa kažejo kar 600.000 izgubljenih delovnih mest širom Evrope. V primeru slovenskega gospodarstva bodo najmočnejše negativne učinke čutili v primarnem sektorju, na primer v kmetijstvu in rudarstvu, prav tako so občutljive panoge farmacevtska in avtomobilska industrija ter predelava živil. Ekonomist Jože P. Damijan je v svoji študiji ugotovil, da bi imel sporazum v Sloveniji na neto ravni negativne ekonomske učinke.

Posebej je treba omeniti arbitražni mehanizem s kratico ICS (oz. ISDS), ki predstavlja vzporedni sodni sistem, preko katerega lahko korporacije tožijo države zaradi domnevne poslovne škode. Ker sta pojma poslovne škode in relevantnih okoliščin izredno raztegljiva, obstaja velika verjetnost, da bi multinacionalke take tožbe praviloma tudi dobivale. Drage in dolgotrajne postopke pred sodišči in morebitne kazni pa bi plačevali državljani in državljanke, da ustrahovanja in vnaprejšnjega zaustavljanja zakonodajnih pobud v prid javnemu interesu ne omenjamo. Tako recimo poznamo primere tobačnih multinacionalk, ki tožijo države zaradi zdravstvenih opozoril na cigaretnih škatlicah, ali pa tožb energetskih gigantov zaradi uveljavljanja določil okoljskih zakonodaj.

Tovrstni mehanizmi so sicer že vgrajeni v številne bilateralne sporazume in njihove negativne posledice so več kot očitne. Le kot primer: francosko podjetje Veolia, ki je imelo 15-letno pogodbo za odstranjevanje odpadkov v Aleksandriji, je zaradi izgube dobička tožilo državo Egipt, ker je le-ta na nacionalni ravni uskladila višino plač v zasebnem in javnem sektorju z inflacijo.

Sporazumi korporacijam omogočajo pisanje zakonodaje v ciljnih državah. Preko mehanizma regulativnega sodelovanja bosta predstavnikom velekapitala omogočena neposreden dostop in vpliv pri oblikovanju zakonodajnih predlogov, seveda takšnih, ki bodo v njihovo korist.

Izjemno pomembno področje je tudi kmetijstvo. Poleg produktov, ki bodo preplavili evropske trge na škodo lokalne proizvodnje, je še posebej problematično, da so standardi v Severni Ameriki drugačni. V nekaterih primerih, kot sta regulacija prehranskih dopolnil ali gensko spremenjenih organizmov, tudi bistveno nižji.

Zdravstveni predpisi EU po nekaterih ocenah onemogočajo tudi do 40% izvoza hrane ZDA v Evropo. Več kot jasno je, zakaj si ZDA prizadeva za umik tega nadzora, ne glede na tveganja.

Še posebej je na udaru v Evropski uniji uveljavljeno previdnostno načelo, ki dovoljuje le trženje in prodajo proizvodov, pri katerih je vnaprej dokazano, da ne škodujejo ljudem in okolju. ZDA si namreč prizadevajo za uveljavitev načela tveganja, po katerem je dovoljeno tržiti in prodajati vse izdelke do trenutka, ko se njegova škodljivost izkaže v praksi.

Enormne bodo tudi ekološke posledice. Tako je npr. ameriška Agencija za zaščito okolja uspela po letu 1976 vzpostaviti nadzor nad zgolj šestimi kemikalijami od 84 tisočih, vsebovanih v izdelkih v prosti prodaji! In medtem ko v EU velja prepoved uporabe v kozmetiki za 1.200 snovi, v ZDA podobna prepoved velja za zgolj dvanajst snovi. Tak režim neposredno vpliva na izjemno stopnjo izpostavljenosti ljudi zdravstvenim tveganjem. Ameriška vlada v okviru pogajanj o TTIP spodkopava tudi direktivo EU o kakovosti goriv ter direktive EU o obnovljivi energiji. Tudi načrtovana poglavja o energiji in surovinah povečujejo odpor do TTIP, saj bi med drugim onemogočila doseganje ciljev glede zaustavljanja podnebnih sprememb, dogovorjenih decembra 2015 v Parizu.

Naslednje ključno področje sporazumov, še posebej sporazuma TiSA, je liberalizacija javnih storitev in javnega naročanja. V dokumentu Smernice za pogajanja o TTIP, ki ga je javnosti predstavil Svet EU, lahko preberemo: *»Cilj sporazuma bo povečati dostop do trgov javnih naročil na vseh upravnih ravneh (državni, regionalni, lokalni).«*

Privatizacija in liberalizacija javnih storitev temeljita na t.i. negativnem seznamu. To pomeni, da bodo trgu prepuščene vse storitve, z izjemo tistih, ki bodo izrecno opredeljene v sporazumu. Hkrati sporazumi vsebujejo t.i. zagodno klavzulo, ki bo preprečila, da bi že liberalizirane javne storitve kasneje ponovno umaknili s trga. Vse to bo za občine prineslo izjemen pritisk na opravljanje svojih osnovnih funkcij.

Zaskrbljenost zaradi grožnje, ki jo TTIP predstavlja na področju zdravstva, se je pojavila celo znotraj same Evropske komisije. Vodja enote za zdravstvene sisteme pri Evropski komisiji, Bernie Merkel, je že leta 2013 na Evropskem zdravstvenem forumu javno opozoril, naj ne gojimo nobenih iluzij o zviševanju standardov na področju zdravstvene oskrbe ali dobave zdravil: *»Zapomniti si morate, da Amerika dobro deluje za tiste z denarjem, za tiste brez njega pač ne tako zelo.«*

Ljubljana bo posledice čutila na več področjih.

Ljubljana spada med najbolj razvite dele Slovenije. Ima nižjo stopnjo brezposelnosti kot preostale regije in spada med kraje z najvišjim povprečnim dohodkom. Ima razvejan javni sistem socialne in zdravstvene varnosti, ki ga moramo še dodatno razvijati. Prav tako se Ljubljana kot zelena prestolnica umestila med mesta, ki sledijo okoljskim ciljem in skušajo postati občanom ter občankam prijaznejša. Sprejetje prostotrgovinskih sporazumov TTIP, CETA in TiSA bo ogrozilo že doseženo raven gospodarskega, socialnega, zdravstvenega, prehranskega in okoljskega razvoja Ljubljane in močno oviralo nadaljnji razvoj.

Ljubljana se je kot zelena prestolnica zavezala okoljskim ciljem, s prostotrgovinskimi sporazumi pa jim ne bo mogla slediti. Znižali se bodo okoljski standardi, dvignile se bodo največje dovoljene emisije, mnogo močno toksičnih ali rakotvornih kemikalij bo vrnjenih med dovoljene ali pa uvrščenih med manj tvegane. Vse to bo povečalo emisije in onesnaženost ter slabšalo zdravje občanov in občank.

Podaljševanje patentne zaščite zdravil, ki ga vsiljujejo sporazumi, bo imelo katastrofalne posledice za razvoj ljubljanskega Leka. Skupaj z manjšim dostopom do cenejših zdravil in zdravstvenih storitev nasploh se bo zmanjšala zaposlenost in razvojni potencial podjetja, ki v Ljubljani zaposluje prek 4.000 ljudi.

Ko bodo uveljavljena pravila o liberalizaciji zdravstva, bo trenutno delujoč sistem javnega zdravstva podvržen privatizaciji. Razvoj Ljubljane kot zdravega mesta bo ogrožen.

Oskrba z vodo je v omenjenih dokumentih (predvsem v TiSA) opredeljena kot tržna dejavnost in jo kot tako ne more opravljati lokalna skupnost. Liberalizacija javnega naročanja bo prizadela javne razpise za dobavitelje izdelkov in storitev, kar bo negativno vplivalo na šolsko prehrano.

Negativne posledice bodo občutili lokalni in javni interesi, predvsem lokalna pridelava in ponudba hrane ter zdravje občanov in občank, saj bodo na trg prispeli ceneni izdelki in (po evropskih kriterijih) zdravstveno sporna hrana, kar bo poslabšalo prehrano občank in občanov.

Vse to kaže, da bo sprejetje sporazumov slabo vplivalo na socialne, zdravstvene in okoljske standarde, omejilo javne in lokalne storitve, ter otežilo razvoj Ljubljane kot okolju in ljudem prijaznega mesta.

4. Poglavitne rešitve

Podobne sklepe so sprejele že številne regije, kot sta zvezni državi Spodnja Saška in Hesse v Nemčiji, Toskana, Lombardija in druge regije v Italiji, večina departmajev Francije in mnogo drugih.

Območja brez sporazumov so tudi poznana mesta, kot so Barcelona, Birmingham, Bruselj, Dunaj, Grenoble, Köln, Madrid, Neapelj, Sevilla, Trst, Valencia in tako naprej. Avstrija ima takih območij preko 350, v naši neposredni bližini denimo Celovec, Labot, Lipnica, Gradec, v Sloveniji pa imamo že dvojce takih območij: Celje in Maribor. Mestna občina Celje je na 13. seji mestnega sveta v mesecu juniju, na predlog Kluba svetnikov Združene leveice, sprejela Izjavo o razglasitvi Mestne občine Celje za območje brez prostotrgovinskih sporazumov. Mestna občina Maribor pa je na 18. seji mestnega sveta na predlog SK Liste župana, v mesecu juliju sprejela sklep in Mestno občino Maribor razglasila za »TTIP Free zone – občino brez tajnih sporazumov«.

Na območjih brez TTIP tako živi že več kot 75 milijonov prebivalcev Evrope.

Opozorili bi radi še na 12. sejo predsedstva Skupnosti občin Slovenije, ki je potekala v Velenju, 7.9.2016:

»Predsedstvo SOS je obravnavalo tudi pobudo k razglasitvi slovenskih občin za območja brez spornih prostotrgovinskih sporazumov (območja brez TTIP). Predsedstvo SOS je podprlo pobudo za razglasitev občin za območja brez TTIP, ter predlagalo, da se na poziv odzove čim večje število slovenskih občin, saj ni mogoče pristati na dogovore, ki bi izhajali ali izhajajo iz mednarodnih sporazumov, sklenjenih na nedemokratičen in nepregleden način med komisijo EU in vlado ZDA (TTIP), komisijo EU in vlado Kanade (CETA) oziroma med komisijo EU vlado katerekoli druge države ali skupine držav (TISA).«

V Ljubljani smo se s protesti že večkrat pridružili akcijam proti uničujočim trgovskim sporazumom in zahtevali takojšnjo zaustavitev pogajanj in oblikovanje nove trgovske politike, ki bo temeljila na človekovih pravicah in ne na privilegijih korporacij.

Nevladne organizacije in gibanja, sindikati in drugi aktivisti z različnimi akcijami dnevno opozarjajo na škodljivost sprejema sporazumov, ki ne bodo delovali v korist ljudi in dobro našega planeta.

Ljubljana s tem sklepom izraža jasno nasprotovanje škodljivim prostotrgovinskim sporazumom in se aktivno priključuje vseevropskemu gibanju za prihodnost okoljsko in socialno prijazne Evrope. Pridružimo se več kot 2.000 evropskim lokalnim skupnostim, ki bodo kot široka fronta lahko uveljavile interese lokalnega prebivalstva, okolja in gospodarstva.

S tem želimo zaščititi in varovati:

- javni interes in kvaliteto življenja meščank in meščanov Ljubljane,
- osnovne javne storitve, kot sta javno zdravstvo in šolstvo,

- pridobljene socialne pravice,
- standarde za čisto in varno okolje,
- lokalno pridelavo in ponudbo hrane,
- lokalne interese in lokalno ekonomijo ter socialno-ekološka javna naročila za dobavitelje izdelkov in storitev,
- negativni vpliv na slovensko gospodarstvo in delovna mesta.

5. Ocena finančnih posledic

Predlagane spremembe in dopolnitve odloka nimajo finančnih posledic za proračun MOL.

Samostojna svetnica ZL
Nataša Sukič

